

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİM BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ETİK
ALGILARININ İNCELENMESİ**

Elif TURHAN

DENİZLİ 2025

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİM BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ETİK
ALGILARININ İNCELENMESİ**

Elif TURHAN

DANIŞMAN

Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Elif TURHAN

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans bölümünde okurken ve proje çalışmamda danışmanlığımı yapan Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖGEN'in sergilemiş olduğu sabır, anlayış ve emeklerinden dolayı minnettarım.

Yüksek lisans derslerim ve projem için zaman ayırırken beni destekleyen ve teşvik eden canım eşim Emin Abdullah Turhan, canım kızım Zeynep Turhan, canım oğlum Selim Turhan'a, maddi ve manevi olarak bana tüm yardımlarını sunan ve çalışmamla ilgilenirken çocuklarıma vakit ayırıp ilgilenen annem ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Elif TURHAN

ÖZET

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Etik Algılarına Yönelik Görüşleri

TURHAN, Elif

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri, ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

Ocak 2025, 50 Sayfa

Araştırmada özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşleri incelenmiştir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan 20 özel eğitim öğretmenin görüşleri incelenmiştir. Nitel araştırma modeli uygulanmıştır. Araştırmanın verilerine ulaşmada görüşme yönteminden, yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Sekiz sorulu görüşme formu kullanılarak veri toplanmıştır.

Araştırmada nitel veri analiz yöntemlerinden “Betimsel Analize” yer verilmiştir. Görüşme formundaki soruların cevapları değerlendirilerek veriler elde edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler analiz edilip belirli temalar altında gruplandırılmıştır.

Özel eğitime gereksinim olan öğrencilerin eğitim gördüğü sınıflarda, bireylerin ilgi, istek ve ihtiyaçları dikkat alınarak, merhamet, vicdan, adaletli, eşit, dürüst ve sorumluluk kavramları başta olmak üzere özel eğitim öğretmenleri tarafından etik ilkeler eşliğinde eğitimlerine devam edilmesinin önemli olduğu görülmüştür.

Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algısına yönelik görüşlerini ortaya çıkararak, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik alanında farkındalık yaratmak ve arttırmak, eğitimde etik ilkelere göre öğrencilere yön verilmesini sağlayarak eğitimin kalitesini arttırmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meslek, Etik, Mesleki Etik, Özel Eğitim, Özel Eğitim Öğretmeni, Özel Eğitime Gereksinim Olan Öğrenci

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.1.1. Problem Cümlesi	3
1.1.2. Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Varsayımlar.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Özel Eğitim	6
2.1.1. Özel Eğitimin Amaç ve İlkeleri	6
2.1.2. Özel Gereksinimli Birey	6
2.1.3. Özel Eğitim Öğretmeni	7
2.2. Etik Kavramı.....	8
2.2.1. Mesleki Etik.....	8
2.2.2 Öğretmenlik Meslek Etiği.....	8
2.2.3. Özel Eğitimde Meslek Etiği.....	9
2.3 İlgili araştırmalar.....	10
2.3.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	10
2.3.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	11
3.1. Araştırmanın Modeli.....	11
3.2. Evren ve Örneklem	11
3.3. Veri Toplama Aracı	12

3.4. Verilerin Toplanması	13
3.5 Verilerin Analizi	13
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	14
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	14
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	15
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	17
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	19
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	21
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	22
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	24
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	25
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	28
5.1 Tartışma ve Sonuç	28
5.2 Öneriler	30
KAYNAKÇA.....	31
EKLER.....	34
EK1. Kişisel Bilgiler.....	34
EK 2. Görüşme Soruları.....	35
EK 3. Etik Kurul İzni	36
EK 4. Meb Uygulama İzni.....	39

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.2. <i>Çalışma grubuna ait demografik bilgiler</i>	12
Tablo 4.1. <i>Etik nedir? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	15
Tablo 4.2. <i>Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	16
Tablo 4.3. <i>Etik öğretmen özellikleri nelerdir? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i> .	18
Tablo 4.4. <i>Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	20
Tablo 4.5. <i>Öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	22
Tablo 4.6. <i>En çok yaşadığınız etik problemler nelerdir? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	23
Tablo 4.7. <i>Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	25
Tablo 4.8. <i>Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir? Sorusuna yönelik öğretmen görüşleri</i>	27

KISALTMALAR

BEP	: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖEHY	: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
Ünv.	: Üniversite
S.	: Sayfa
Ss.	: Sayfalar
Vb.	: Ve Benzeri
Akt.	: Aktaran
Ve diğ.	: Ve diğerleri
Ve ark.	: Ve arkadaşları

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Bu çalışmada özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşleri incelenmiştir.

1.1. Problem Durumu

Fiziksel, zihinsel, dilsel, sosyal, duygusal ve öğrenme nitelikleri bakımından kendine özgü niteliklere sahip öğrencilerle çalışan özel eğitim öğretmenleri, öğrencilerinin gereksinimlerini karşılamak için özel bir eğitim müfredatına ve tüm öğrencilerine farklı bireyselleştirilmiş programa ihtiyaç duymaktadır (Hashim ve ark., 2017:682). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde özel eğitim öğretmenlerinin eğitimdeki amacı tüm öğrencilerinin bireyselleştirilmiş eğitim programındaki amaçlarına ulaşması, akranlarıyla sosyalleşmesini sağlamak ve kendi bağımsızlıklarını kazandırmaya yardımcı olmaktır. Özel eğitim öğretmenleri; eğitimde yöntem-teknik ve materyal hazırlama konuları başta olmak üzere öğrencilerine diğer öğretmenlerden farklı bir eğitim vermektedir.

Etik, bireylerin davranışlarını belirleyen ve yönlendiren, toplum içinde yapılan davranışların kabul görünebilirliği veya iyiyle kötünün ayrılabilmesi için sınırlar çizen, tüm insanlığı ilgilendiren, değer ve ahlaki prensiplerin bütünü olarak söylenebilir (Cevizci, 2002; Demirtaş ve Güneş, 2002; Hançerlioğlu, 1975; Mengüşoğlu, 1992; Uzun ve Elma, 2012). Her meslek için, mesleğinin gerektirdiği doğru davranışlar vardır. Bu doğru davranışlar da mesleğin etik ilkelerini oluşturur. Etik ilkeler mesleklere göre farklılık gösterebilir. Ülkemiz de MEB, 2015'te "Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler için Mesleki Etik İlkeler" isimli belge genelge olarak yayımlanmış ve eğitim veren kişilere duyurulmuştur. "Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler için Mesleki Etik İlkeler" dokümanda olan ilkeler şu şekildedir.

I. Öğrenciler ile ilişkilerde etik ilkeler

- Sevgi ve saygı
- İyi örnek olma
- Anlayışlı ve hoşgörülü olma
- Adil ve eşit davranma
- Öğrencinin gelişimini gözetme
- Öğrenciye ait bilgileri saklama
- Menfi psikolojik durumları yansıtmama
- Kötü muameleden kaçınma

II. Eğitim mesleğine ilişkin etik ilkeler

- Mesleki yeterlilik
- Sağlıklı ve güvenli eğitim ortamı sağlama
- Mesai ve ders saatlerine uyma
- Hediye alma
- Kişisel menfaat sağlama
- Özel ders verme
- Bağış ve yardım talebinde bulunma

III. Eğitimcilerle ilişkilerde etik ilkeler

IV. Velilerle ilişkilerde etik ilkeler

V. Okul yönetimi ve toplumla ilişkilerde etik ilkeler

VI Okul yöneticilerinin; öğretmenler, öğrenciler ve velilerle ilişkilerinde etik ilkeler

Öğretmenlikte, öğretmenlerin etik ilkelere uyması beklenir. Öğretmenlerin etik ilkelere uyması toplum ve mesleki sorumlulukları olarak önem arz etmektedir (Pelit ve Güçer, 2006; Şişman, 2013).

Nitelikli eğitimin ve sağlıklı toplumun oluşabilmesi için öğretmenlik meslek etiği konusunda her bağlamda hassasiyetle durulması gerekmektedir (Karataş, 2013). Özel eğitim öğretmenleri, bireysel farklılık gösteren öğrencilerine uyguladığı eğitimde etik ilkelere uymasıyla birlikte eğitimin kalitesi artacaktır.

Mesleki etik ilkelerin meydana getirilmesi ile kişisel düşünceler ya da kişilerin istekleri yerine, uygun davranışlara yönelik temel standartlar oluşturulmaktadır (Warnick & Silverman, 2011). Özel eğitim alanında da etik dışı davranışlar görülmektedir. Türkiye de yapılan çalışmada Akçamete ve diğerleri (2016, s. 41), özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin karşı karşıya geldikleri etik dışı davranışları sıralamıştır: “Öğrencilere fırsat eşitliği sunulmaması, maddi çıkar sağlamanın birinci planda olması, mesleki eğitim almayanların ve mesleki eğitimi yetersiz olanların hizmet vermesi, ailenin beklentilerinin ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmaması, aileye yanlış bilgi verilmesi, ailenin bilinçsizliğini ve duygularını istismar etme, aileye saygı duymama.” Kişiler etik dışı davranışlardan kaçınabildiği müddetçe başarıya ulaşabilir (Aydın, 2012).

Bu çalışma, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik kavramları bir kez daha gözden geçirmelerini, öğretmenlik mesleğinde etik dışı davranışları var ise ortadan kaldırarak mesleki gelişimine katkı sağlamayı hedeflemiştir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşleri nelerdir?

1.1.2. Alt Problemler

1. Etik nedir?
2. Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir?
3. Etik öğretmen özellikleri nelerdir?
4. Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır?
5. Öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu?
6. En çok yaşadığımız etik problemler nelerdir?
7. Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz?
8. Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada 2024-2025 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Özel eğitime gereksinimi olan öğrencilerin eğitim gördüğü sınıflarda, bireylerin ilgi, istek ve ihtiyaçları dikkat alınarak, eşit, dürüst ve sorumluluk kavramları başta olmak üzere özel eğitim öğretmenleri tarafından etik ilkeler eşliğinde eğitimlerine devam edilmesinin önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Hodgkinson'a (1991) göre, eğitim-öğretim etkinlikleri temel birtakım değerlere bağlı etik ve ahlaki prensiplerden meydana gelmiştir. Öğretmenlik mesleğinde öğretmenlerin öğrencilerine karşı gösterdiği davranışlar önemlidir. Öğretmenlerin gösterdiği davranışlar etik ilkelere uygun olması gerekmektedir. Gösterilen bu davranışlar etik ilkelere ayrı olarak düşünülemez. (Fenstermacher, 1990).

Öğretmenlerin, davranışlarının etik bakımdan uygunluğunu değerlendirebilecek yeterlikte olmaları gerekmektedir (Warnick & Silverman, 2011). Bazı davranışlarda öğretmenlerin ne yapması gerektiği veya yapacağı şeyin hangisinin doğru olduğunu karar verme süreci zor olabilmektedir. Bu süreçte “öğrencinin üstün yararı” için gerekenler oluşturulmadır. (Stefkovich & O’Brien, 2004). Herhangi bir davranışta öğretmenler de kullanabileceği yolu seçemeyebilir. Bundan dolayı öğretmenlerin de etik ilkelerini, öğrenci için doğru karar verebilmeleri, verdiği kararları iyi bir analiz edebilmeleri ve sonuçları hakkında bilgi sahibi olmaları veya yorumlayabilmeleri gerekmektedir.

Alan yazın incelendiğinde genç özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşleriyle ilgili Kurtulan’ın (2007) çalışmasında; mesleği tam anlamıyla benimseyemedikleri için kaygılarının fazla olduğu görülmüştür. Bu araştırma ile özel eğitim öğretmenlerinin detaylı görüşlerine ulaşılarak elde edilecek sonuçların, mesleki etik algılarına yönelik ihtiyaçlarının anlaşılması, etik konularına ilişkin farkındalıkların artması, farkındalıkların desteklenmesi konusunda rehberlik etme, daha etkili çözümler geliştirilmesine olanak sağlayacağı düşünülmüştür.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katılanların mesleki etik algıları ile ilgili bilgileri yeterlidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cevapları gerçek duygu ve düşüncelerini yansıtmıştır. Araştırmacının geliştirdiği ölçek araştırmanın amacı için gerekli bilgileri toplayabilecek niteliktedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

2024-2025 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan özel eğitim öğretmenlerinin düşünceleriyle sınırlı tutulmuştur. Bu araştırma, öğretmenlere uygulanan görüşme formunda yer alan konu hakkında sorular ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Meslek: Kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri sonucunda, insanlara yararlı hizmet üretebilmeleri için belirli bir eğitimden geçerek kazandıkları bilgi ve becerilere sahip olduğu uğraş alanıdır (Oktay, 1991; Ayas, 2009).

Etik: Davranışların iyi, kötü, ahlaklı, ahlaksız, erdem ve erdemsizlik gibi boyutlarıyla ilgilenilmesidir (Güney, 2004:78).

Mesleki Etik: Meslekle ilgili kuralların oluşturulması ve meslek üyelerinin bu kurallara uymasını zorunlu hale getiren ilkeler bütünüdür (Aydın, 2006; Bersoff ve Koepl, 1993; Kuçuradi, 2000; Kultgen, 1988; Strike, 1990; Tsalikis ve Fritzsche, 1989).

Özel Eğitim: Özel eğitim, özel eğitime ihtiyacı olan kişilerin farklılıklarını gözeterek her birine ayrı planlamalar yapılarak eğitimin sürdürülmesi, değerlendirilmesi ve bu kişilerin yaşamlarında kendi işlerini bağımsız yapabilmelerine olanak sağlayan hizmetlerin tamamıdır (Eripek, 2005:8).

Özel Eğitim İhtiyacı Olan Birey: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, özel eğitim ihtiyacı olan bireyi, kişisel özellikleri ve eğitim ihtiyaçlarının yaşlarına göre farklılık gösteren olarak tanımlıyor.

Özel Eğitim Öğretmeni: Özel eğitim gerektiren kişilerin eğitimdeki ihtiyaçlarını tespit eden ve bu ihtiyaçları karşılayan personeldir (Sarı, 2003,37).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde kuramsal çerçeve açıklanmaya çalışılmış ve literatürdeki çalışmalardan örnekler verilmiştir.

2.1 Özel Eğitim

Özel eğitim; akranlarından sosyal duygusal bedensel vs. gelişimleri çeşitlilik gösteren öğrencilerin eğitsel gereksinimleri göz önünde bulundurularak, alanında özel olarak eğitim görmüş kişilerce ve hazırlanmış kaba değerlendirme formu, bireyselleştirilmiş program, bireyselleştirilmiş öğretim planı (MEB, 2004) doğrultusunda özel olarak hazırlanmış sınıflarda sürdürülen eğitim hizmetleridir (MEB, 2016; Ünlü, 2021).

Özel eğitim: Zihinsel, fiziksel, duygusal alanlarda beklenen davranışları sergilemeyen kişilerin, alanında uzmanlar tarafından, her bireyin ihtiyacına özel programlar oluşturularak verilen eğitimlerdir (MEB, 2018).

2.1.1. Özel Eğitimin Amaç ve İlkeleri

Özel eğitim amaç ve ilkeleri 'Milli Eğitim Temel Kanununun da' *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği* Madde beş ve altıya göre düzenlenmiştir. Özel eğitimin amacı, bireysel farklılıkların ve ihtiyaçların dikkate alınarak, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda erken dönemde eğitime başlanarak en az kısıtlayıcı ortam esas alınarak akranlarıyla birlikte eğitim görmesi, eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması, tüm eğitimlerin devamı için gerekli kişi ve kurumlarla birlikte hareket edilmesi, ailelerin çocuklarının eğitiminde aktif yer alınmasının sağlanması ve eğitimler sonucunda öğrencinin kendi bağımsızlığını kazanmasıdır.

2.1.2. Özel Gereksinimli Birey

Özel gereksinimli birey; çeşitli sebeplerle bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından yaşlılarından beklenen düzeyde anlamlı farklılık gösteren, özel olarak eğitime ihtiyaç duyan, kaba değerlendirme ve özel hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim programları doğrultusunda eğitim verilen kişilerdir (Baykoç, 2015:20). Özel eğitime ihtiyacı olan birey, sadece eğitimde performansı düşük olanları değil öğrenmede güçlük çeken bireyleri, eğitimde performansı üstün olan bireyleri de kapsar (Akçamete, 2012:32).

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde; özel eğitime ihtiyacı olan bireyler, "zihin engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, özel yetenekli, dil konuşma

bozukluğu ve otizm spektrum bozukluğu olan birey” şeklinde sınıflandırılmaktadır (MEB, 2018).

2.1.3. Özel Eğitim Öğretmeni

Özel eğitim öğretmeni, farklı yetersizlik türlerine sahip öğrencilerin, eğitim ihtiyaçlarını karşılayan ve öğrencilerin sosyal hayatında bağımsızlığını kazandıran, uzmanlık bilgisine sahip özel olarak yetiştirilmiş kişilerdir (Brownell ve diğ., 2010; Mastopieri ve diğ., 2011).

Özel eğitim öğretmenleri, öğrencilerinin gereksinimlerini karşılamak için özel bir eğitim müfredatına ihtiyaç duymaktadır (Hashim ve ark., 2017:682).

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği madde 57 de özel eğitim öğretmenin görev ve sorumluluklarını şu şekilde sıralanmaktadır.

1. Öğretmenler; sınıfına ait derslerinin programlarına uygun olarak planlarını oluşturmak, planlarına göre öğrencilerine eğitim vermek, okulun etkinliklerine dahil olmak ve kendilerine verilen sorumluluklarını en iyi şekilde yapmalıdır.
2. Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken gerekli kişilerle iş birliği yapar.
3. Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygular ve değerlendirir.
4. Öğrencilerin eğitiminin verimliliği için aile ile işbirliği yapar.
5. Öğrencilerin eğitiminde yer alan gerekli kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapar.
6. Öğrencilerin sahip olduğu cihaz veya aletlerin herhangi bir zarara uğramaması için gerekli önlemler alır.
7. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bire bir eğitim yapar. Gerektiğinde grup eğitimi için çalışmalar yapar.
8. Öğrencilerin alan derslerinde, alan öğretmenlerine yardımcı olurlar.
9. Öğrencilerin dersine giren öğretmenlerin fikirlerini alarak tanılma da yardımcı olan formları doldurur.
10. Özel yetenekli öğrencilerin danışman rehber öğretmeni veya öğretmenleriyle iş birliği içinde gelişimini takip eder.
11. Okul idaresinin alanıyla ilgili verdiği görevleri yapar (MEB, 2018).

2.2 Etik

Etik kelimesi, Fransızca “ thique” kelimesinden Türkçe’ye ge miŒtir. Etik, kiŒilerin davranıŒlarının belirli ilkeler ıŒığında iyi-kötü, doğru-yanlıŒ, ahlaklı-ahlaksız olarak nitelendirilerek değerlendirilmesidir. (Avcıoğlu, 2011).

2.2.1 Mesleki Etik

Mesleki etik; Meslek grupların her birinin kendilerine ait etik kuralları oluŒturan ve bu kuralların kiŒilere uymasını zorlayan, kurallara uymayan kiŒileri meslekten çıkararak ve meslek gruplarının meslekteki nihai amaçlarını yerine getirilmesini sağlayan ilkelerin tamamıdır (Aydın, 2012).

Mesleki etik ilkeleri geliŒmekte olan çağa, deđiŒen eğitim programlarına uygun olarak sürekli geliŒtirilmesi gerekmektedir. DeSensi ve Rosenberg’e göre (1996) mesleki etik ilkelerin geliŒtirilmesiyle sağlanan faydalar Œunlardır (Akt: Aydın, 2003).

- MeslektaŒ baskısı sağlayarak bireyleri etik davranıŒ göstermeye güdüler.
- KiŒilerin sergilediği davranıŒları doğru ya da yanlıŒ olarak nitelendirerek yol gösterir.
- KiŒilerin kararsız kaldığı durumlarda nasıl davranılacağı hususunda yol gösterir.
- Yönetici ya da idarecilerin davranıŒlarını ve gücünü kontrol eder.
- Mesleklerin toplumsal görevlerini tanımlar.
- Mesleğin çıkarlarına hizmet eder.

2.2.2 Öğretmenlik Meslek Etiği

Öğretmenlik etiği, “ ğretmenlerin eğitim hakkından yararlanan  ğrenci ya da insanlara karŒı iŒlerini eğitimin evrensel norm ve kurallarına uygun olarak yapmalarıyla ilgili ahlaki yükümlülüklerinden, onların mesleklerinin öğrencilerin gerçek ihtiyaç ve çıkarlarına uygun d Œecek Œekilde yapmalarını mümkün kılan kural, norm ve değerlerden meydana gelmektedir” (Cevizci, 2013,s. 277). Öğretmen adaylarına mesleğe baŒlamadan, mesleğe ait görevlerini ve uygulaması gereken etik ilkeleri hatırlatmak için “ ğretmen andları” hazırlanmıŒtır (Aydın, 2012).

Aydın (2003)  ğretmenlik mesleğinin etik ilkelerini Œu Œekilde sıralamaktadır:

- Profesyonellik
- Hizmette sorumluluk
- Adalet, eŒitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması

- Yolsuzluk yapmama,
- Dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, saygı
- Mesleki bağlılık ve sürekli gelişme
- Kaynakların etkili kullanımı

2.2.3 Özel Eğitimde Meslek Etiği

“Özel eğitim öğretmenleri için hazırlanan mesleki yeterlikler hesap verebilirlik üzerine kurulu bir sistem olup; etik ilkelerle beraber uygulamada bütünlük oluşturmaktadır. Bu bütünlük öğretmen eğitim programlarında etik eğitimine verilen önemi de arttırmaktadır” (CEC, 2009; Linstrum, 2009; Teacher Training Agency, 1999).

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler yıllarca kötü muameleler görmüş ve çevrelerinden uzaklaştırılmıştır. Yıllar sonra özel eğitime ihtiyacı olan kişilerin her birine ayrı eğitim verilmesi ve en az kısıtlayıcı ortamda akranlarıyla birlikte olmaları gerektiği anlaşılmıştır. Özel eğitime gereksinimi olan bireylerin hangi engel grubunda ve derecesinde olursa olsun eğitim verilmesi etik bir durum olduğu fark edilmiştir. (Howe & Miramontes, 1991).

Özel eğitim alanında özel eğitime ihtiyacı olan her bireye farklı yöntem-teknik materyal ve özel olarak yetiştirilmiş özel eğitim öğretmenleri tarafından eğitim verilmektedir. Özel eğitim okullarında veya sınıflarında her bir öğrenci farklılık göstermekte ve her bir öğrenciye özel bireyselleştirilmiş program (BEP) uygulanmaktadır. Özel eğitim alanında bu kadar farklılığa rağmen çok fazla etik ihlallerle karşılaşabilmektedir. Türkiye’de Akçamete ve diğerleri (2016, s. 41) yaptığı çalışmasında, özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin karşılaştıkları etik dışı davranışlar şu şekilde yer vermiştir:

- Mesleki eğitim almayanların ve mesleki eğitimi yetersiz olanların hizmet vermesi,
- Maddi çıkar sağlamanın birinci planda olması,
- Öğrencilere fırsat eşitliği sunulmaması,
- Ailenin beklentilerinin ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmaması,
- Aileye yanlış bilgi verilmesi,
- Ailenin bilinçsizliğini ve duygularını istismar etme,
- Aileye saygı duymama.

2.3. İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde öğretmenlerin mesleki etik algılarına yönelik yapılan çalışmalar yer almıştır.

2.3.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kurtulan'ın (2007) özel eğitim okullarındaki öğretmenlerin mesleki etik değerler üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada genç öğretmenlerin mesleğine eleştirel bakışlarının ve bu olumsuzlukların düzeltilmesindeki çabalarının az olduğu, mesleklerini tam anlamıyla benimseyemediklerinden dolayı etik kaygılarının çok fazla olmadığı görülmüştür. Öğretmen yetiştiren kurumların müfredat programlarında etik ağırlıklı derslerin koyulması ve staj programlarında insani temellere dayalı uygulama yapmaları gerektiği tavsiyesi verilmiştir.

Koç'un (2010) "Etik Boyutlarıyla Öğretmenlik" başlığıyla öğretmenlik mesleğinin etik boyutları meta analiz yöntemi ile çalışma yapılmıştır. Öğretmenliğin etik boyutlarının öğrencilerin yaşamında önemli olduğu görülmüş ve öğretmenlerin de etik değerlere önem verilmesi hususunda öneri sunulmuştur.

Karataş ve Arslan (2018) "Öğretmenlik Meslek Etiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi" isimli çalışmalarında, meslek etiği ve Antalya ilinde yer alan orta öğretim öğretmenlerinin öğretmenlik meslek etiğine ilişkin görüşleri üzerinde araştırma yapılmıştır.

Öğretmenlik mesleğinin her bir branşına göre mesleki etik konusundaki çalışmaların detaylandırılarak artırılması ve etik hakkındaki bilgilerin eğitim sosyal ve kültürel yaşamda da faydalı olacağı mümkündür.

2.3.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Kuusisto vd., (2012) öğretmenlerin etik ilkeleri ve hassasiyetleri konulu çalışmasını Finlandiya'da gerçekleştirmiştir. Katılımcıların etik ilkelerini benimsedikleri ve etik konusunda bilgili, hassas oldukları görülmüştür.

Barrett vd., (2012) öğretmenlerin etik ve etik olmayan davranışlar konusundaki görüşlerini ve kapsamlarını belirlemek için 41 maddeden oluşan anketi uygulamıştır. Öğretmenlerin, hangi davranışların etik olabileceği ve buna nasıl karar verdikleri konusunda araştırma yapılmıştır. Öğretmen adaylarının, mesleğini yapan öğretmenlere göre etik konusunda çok dikkatli olduğu ve daha çok önemsedikleri gözlemlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşlerini inceleyen betimsel bir çalışmadır. Katılımcıların görüşlerinin detaylı incelenmesi için nitel araştırma yöntemi seçilmiştir. Nitel araştırma; Gözlem, görüşme gibi farklı nitel veri oluşturma yöntemlerin kullanıldığı, görüşlerin ve cevapların doğal ortamda ayrıntılı biçimde ortaya konulduğu araştırmadır (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 41).

Araştırmada, nitel araştırma görüşme yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme, önceden hazırlanmış sorulara katılımcıların açık uçlu cevap vermesine olanak sağlayan ve bilgi veren tekniktir. (Yıldırım ve Şimşek, 999: 283).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2024-2025 eğitim öğretim yılı, Denizli ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan özel eğitim öğretmenleri oluşturmuştur. Evrenin tamamına ulaşma imkanı olmadığından, araştırmanın örneklem grubu olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden, uygun örneklem belirleme yöntemine göre seçilmiştir.

Büyüköztürk ve ark. (2010), uygun örnekleme yöntemini zaman, işgücü gibi var olan sınırlılıklar sebebiyle örneklemin hemen ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir bölümlerden seçilmesi olarak tanımlamıştır.

Araştırmanın, 2024-2025 eğitim öğretim yılında, Denizli ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan 120 özel eğitim öğretmeninden 20 tanesiyle uygun örneklem belirleme yöntemine göre oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlere ait demografik özelliklerine ait bilgiler Tablo 3.2.'de yer verilmiştir. Tabloda yer alan K harfi görüşme yapılan öğretmenin yerine kullanılmıştır. Bu tablo oluşturulurken kariyer bölümü için Başöğretmen unvanından başlayarak akademik unvan hiyerarşisi kullanılmıştır.

Tablo 3.2 Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Kodu	Cinsiyeti	Okul Kademesi	Kariyer	Hizmet Yılı	Yaş
K1	Erkek	Ortaokul	Başöğretmen	37	60
K2	Erkek	Lise	Başöğretmen	32	55
K3	Erkek	Lise	Uzman Öğretmen	20	45
K4	Kadın	Anaokulu	Uzman Öğretmen	20	43
K5	Kadın	Lise	Uzman Öğretmen	19	42
K6	Erkek	Ortaokul	Uzman Öğretmen	15	42
K7	Kadın	Lise	Uzman Öğretmen	18	41
K8	Kadın	İlkokul	Uzman Öğretmen	15	40
K9	Kadın	Lise	Uzman Öğretmen	14	38
K10	Kadın	İlkokul	Öğretmen	20	45
K11	Kadın	Anaokulu	Öğretmen	23	44
K12	Kadın	Anaokulu	Öğretmen	7	42
K13	Kadın	Anaokulu	Öğretmen	11	33
K14	Erkek	Ortaokul	Öğretmen	10	33
K15	Erkek	Ortaokul	Öğretmen	6	33
K16	Kadın	Lise	Öğretmen	5	33
K17	Kadın	Anaokulu	Öğretmen	5	32
K18	Kadın	İlkokul	Öğretmen	6	31
K19	Kadın	İlkokul	Öğretmen	7	30
K20	Kadın	Lise	Öğretmen	6	30

Tablo 3.2.'de yer verilen demografik bilgilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerden 6 erkek 14 kadından oluşmaktadır. Çalışma grubunun cinsiyet dağılımının %70'i kadın, %30'u erkektir. Kıdem yılına bakıldığında 1-5 yıl aralığında iki öğretmen, 6-10 yıl aralığında altı öğretmen, 11-15 yıl aralığında dört öğretmen, 16-20 yıl aralığında beş öğretmen, 21-25 yıl aralığında bir öğretmen, 30+ kıdem yılında ise iki öğretmenin yer aldığı görülmektedir. Çalışma grubunun kıdem yılı dağılımına bakıldığında %10'u 1-5 yıl, %30'u 6-10 yıl, %20'si 11-15 yıl, %25'i 16-20 yıl, %5'i 21-25 yıl, %10'u 30 yıl üzerinde olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların onu 30+ yaşında, sekizi 40+ yaşında ve ikisi 50+ yaşından oluşan 20 öğretmen katılmıştır. 5 öğretmen anaokulu, 4 öğretmen ilkokul, 4 öğretmen ortaokul ve 7 öğretmen lise kademesinde yer aldığı görülmektedir. Katılımcılarla yapılan görüşme ortalama 20 dakika sürmüştür.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerinin yer aldığı "a) Cinsiyet, b) Yaş, c) Kariyer, d) Medeni durum e) Eğitim düzeyi f) Çalışılan Kademe g) Kıdem h) Görev yaptığı ilçe ı) çalışılan kademe i) Mevcut okulda çalışılan süre" Kişisel Bilgiler Formu kullanılmıştır.

İkinci bölümde görüşme yönteminin uygulanacağı araştırmacının kendisi tarafından hazırladığı özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algısına yönelik açık uçlu soruların bulunduğu ‘‘Görüşme Soruları Formu’’ kullanılmıştır. Konuyla ilgili alan taraması yapılmış ve uzmanların görüşlerine başvurularak sorular hazırlanmıştır. Sorular araştırmanın amacına ulaşacak şekilde hazırlanmıştır.

Araştırmanın verilerine ulaşmada görüşme yönteminden, yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma soruları hazırlamadan önce konu ile ilgili alan taraması yapılmış, müfredat ve görevlendirme yöntemleri incelenerek sorular oluşturulmuştur. Sorular geliştirilerek yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun ikinci bölümündeki sorular:

1. Size göre etik nedir? Açıklayınız.
2. Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir? Belirtiniz.
3. Etik öğretmen özellikleri nelerdir? Açıklayınız.
4. Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır? Açıklayınız.
5. Sizce öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu? Açıklayınız.
6. En çok yaşadığınız etik problemler nelerdir? Açıklayınız.
7. Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz? Açıklayınız.
8. Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplamak için gerekli izin başvuruları yapılmıştır. Araştırma izninin verilmesinin ardından veri toplanacak okullara gidilmiş ve veriler toplanmıştır. Görüşmeye katılan öğretmenlerin kişisel verileri görüşme formunun üzerine yazdırılmamıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak elde edilen veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden ‘Betimsel Analiz’ kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından alınan notlar çözümlenerek tablolar oluşturulmuştur. Verilerin analizinde ve tabloların oluşturulmasında Jamovi ve Microsoft Excel programları kullanılmıştır.

20 katılımcıdan alınan görüşler dikkate alınarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler tablolaştırılarak araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Katılan öğretmenlere birden yirmiyeye kadar numara verilmiştir. K1- K20 şeklinde kısaltılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların görüşleri sonucunda araştırmaya ait elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ilk alt problemi: Size göre etik nedir? Açıklayınız.

Etik tanımı için K1 “Yanlış doğruyu, iyiyi kötüyü, ahlak ve ahlaksız olarak nitelendirdiğimiz davranışları inceleyen bilim.” ifadesinde bulunmuştur. K2 “Ahlak, doğruluk ve dürüstlük kavramlarıyla açıklanan bir bilim.” yorumunda bulunmuştur. K3 “Yanlış doğruyu, iyiyi kötüyü ayırt etmektir.” görüşünü bildirmiştir. K4 “Kişilerin göstermiş olduğu davranışların iyi ve kötü veya doğru yanlış olarak değerlendirilmesidir.” şeklinde kavramı tanımlamıştır. K5 “Vicdanen yapılması gereken davranışlardır. Her insanın ahlak yapısı farklıdır. Ahlak ailede şekillenir.” yorumunda bulunmuştur. K6 “İyi ve kötüyü belirlemedeki ilkeler.” görüşünü bildirmiştir. K7 “Etik her alanda düzgün ve ahlaklı davranmaktır.” ifadesinde bulunmuştur. K8 “Her alanda yerine getirilmesi gereken sorumluluklar ve ilkelerdir.” ifadesiyle etik kavramına değinmiştir. K9 “Doğruyu yanlış ayırt ederek hayatımıza yön vermek.” görüşünde bulunmuştur. K10 “Toplumsal kabul gören davranışlar bütünüdür.” ifadesinde bulunmuştur. K11 “Ahlaktır. İş ahlakı, meslek ahlakı ve insan ahlakı olarak tanımlayabilirim.” ifadesini kullanmıştır. K12 “Toplumsal ilişkilerdeki kuralları oluşturan felsefe dalıdır.” ifadesiyle etik kavramına değinmiştir. K13 “Bir işte olması gereken doğru davranışlardır. Olaylara nasıl yaklaşılması gerektiğidir.” ifadesi ile etik kavramına ilişkin tanımını yapmıştır. K14 “Toplumsal normları belirleyen ve doğru kabul edilen yazılı olmayan kurallardır.” şeklinde görüşünü bildirmiştir. K15 “Merhametli ve vicdanlı olmak.” ifadesini söylemiştir. K16 “İnsanların uyması gereken doğru davranış şekilleridir.” yorumunda bulunmuştur. K17 etik kavramı için “Toplum tarafından kabul gören ahlaki ve insani yazılı olmayan ve doğru kabul edilen davranışlar bütünüdür.” görüşünü bildirmiştir. K18 “Hayatımızın tüm alanında iyiyi kötüyü, doğruyu yanlış ayırt etmek, doğru davranışlarda bulunmaktır.” yorumunu yapmıştır. K19 “İnsanların toplumda yaptıkları yanlış-doğru, iyi-kötü davranışlarını incelemektir.” ifadesiyle kavramı tanımlamıştır. K20 “Bir insanda bulunması gereken doğru davranışları incelemek.” cevabını vermiştir.

Birinci alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.1. ' de gösterilmiştir.

Tablo 4.1 *Etik nedir? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Etik Kavramının Tanımına İlişkin Cevaplar	Yanlış- doğru, İyi-kötü davranışlar.	7	K1, K3, K4, K6, K9, K18, K19
	Ahlak- ahlaksızlık, doğru-dürüst- düzgün kavramları	5	K2, K5, K7, K11, K13
	Sorumluluklar, İlkeler ve Kurallar	3	K8, K12, K14
	Vicdan ve Merhamet	1	K15
	Doğru Davranış Şekilleri	3	K16, K17, K20
	Kabul Görülen Davranışlar	1	K10

Tablo 4.1 incelendiğinde öğretmenlerin etik kavramına yönelik görüşleri; Yanlış-doğru, İyi-kötü davranışlar ($n=7$), Ahlak- ahlaksızlık, doğru-dürüst- düzgün kavramları ($n=5$) Sorumluluklar, İlkeler ve Kurallar ($n=3$), Vicdan ve Merhamet ($n=1$), Doğru Davranış Şekilleri ($n=3$), Kabul Görülen Davranışlar ($n=1$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin etik tanımına ilişkin görüşlerinde öne çıkan çoğunluktaki kavramlar; %35 oranında yanlış doğruyu ayırt etmek, iyiyi kötüyü ayırt etmek; %25 oranında ahlak, ahlaksızlık, düzgün, dürüst ve doğru davranışlar şeklinde sıralanmaktadır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problem: Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir? Belirtiniz.

K1 öğretmenlerin etik davranış özelliklerini şöyle sıralamakta; “Eğitim ve öğretimde plan-programını hazırlarken, ders sürecini işlerken profesyonel olması.” K2 “Güzel ahlak, doğru dürüst insan olmak.” ifadesini söylemiştir. K3 “Öğretmenin öğrencilerine adaletli ve eşit olması.” görüşünü bildirmiştir. K4 “Sağlıklı ve güvenli bir sınıf ortamı hazırlayarak, tüm çocukların seviyelerine inen ve bu seviyede inerken çocukların ilgi, istek, ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak.” cevabını vermiştir. K5, “Çevresindeki insanlara, okulundaki idarecilere zümre arkadaşlarına velilere karşı saygılı ve hoşgörülü olmalıdır. Karşısındaki insana göre davranmamalıdır. Tutarlı olmalıdır.” şeklinde öğretmenlerin etik davranış özelliklerini sıralamıştır. K6 “Öğrencilerin arasında eşit, adaletli ve hoşgörülü davranmasıdır.” yorumunu yapmıştır. K7 “Öğretmenler her bireye eşit davranmalıdır.” şeklinde görüşünü bildirmiştir. K8 “Yerine getirmesi gereken sorumlulukları bilmesi ve

uygulaması. Sorumluluklar sonucunda öğrencilerine kaliteli eğitim vermesi.” ifadesini söylemiştir. K9 “Yanlışı terk ederek doğru davranışlar sergilemek” cevabını vermiştir. K10 “Öğretmenlerin topluma yön veren iyilik, adalet, yardımseverlik, temizlik gibi davranışlar etik davranışlardır.” ifadesini söylemiştir. K11 “Öğretmenler mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olup uygulayabilmesidir.” cevabını vermiştir. K12 “Öğretmen etik davranış özellikleri; öğrencilerine karşı dürüst olan ve yaşamında güvenilen ve saygı duyulan kişilikte olmaktır.” şeklinde yorumlamıştır. K13 “Öğrencisini ayırmaması, dil, din ırk farkı gözetmemesi, öğrencilerine eşit yaklaşması, işini layığıyla yapmaya çalışması öğretmen etik davranışları olarak söyleyebilirim.” görüşünü bildirmiştir. K14 “Mesleğinin gerektirdiklerini eksiksiz yapmak.” ifadesini vermiştir. K15 “Öğretmenler doğru davranışlarda bulunan, dürüst, güvenilir ve topluma örnek olması.” şeklinde cevap vermiştir. K16 “Öğretmenlerin işlerini zamanında eksiksiz yapması. Adaletli ve özverili olması.” yorumunu yapmıştır. K17 “Öğrencilerine karşı adil ve eşit olması olarak sıralayabilirim.” ifadesini söylemiştir. K18 “Okuldaki kendisine verilen görevleri yerine getirmesi.” görüşünü bildirmiştir. K19 “Öğretmenler çocukların ihtiyaçlarına uygun materyallerle ve kaynaklarla eğitim yapması.” ifadesinde bulunmuştur. K20 “Sağlıklı ve güvenli bir sınıf ortamı oluşturmak, dürüst ve doğru birey olmak.” yorumunu yapmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.2. ' de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. *Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Öğretmenlerin Etik Davranış Özellikleri	Profesyonellik	2	K1, K11
	Hizmette sorumluluk	4	K8, K14, K16, K18
	Adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması	7	K3, K4, K6, K7, K10, K17, K20
	Dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, saygı	6	K2, K5, K9, K12, K13, K15
	Kaynakların etkili kullanımı	1	K19

Tablo 4.2 incelendiğinde öğretmenlerin etik davranış özelliklerine yönelik görüşleri; Profesyonellik ($n=2$), Hizmette sorumluluk ($n=4$) Adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması ($n=7$), Dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, saygı ($n=6$), Kaynakların etkili kullanımı ($n=1$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar

incelendiğinde katılımcıların öğretmenlerin etik davranış özelliklerine ilişkin görüşlerinde öne çıkan konular %35 oranında adalet, eşitlik, sağlıklı, güvenli bir ortamın sağlanması ve %30 oranında ise dürüstlük, doğruluk, güven tarafsızlık ve saygı izlemektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Üçüncü alt problem: Etik öğretmen özellikleri nelerdir? Açıklayınız.

K1 “İşinde profesyonel olan ve bu profesyonellikte eğitimini vermesi.” ifadesini kullanmıştır. K2 “Güzel ahlaklı olmak, doğruyu yanlış ayırt eden dürüst insan olmak.” cevabını vermiştir. K3 “Sorumluluk bilinciyle öğrencilerine karşı adaletli ve eşit davranarak ılımlı bir sınıf ortamı oluşturması.” ifadesiyle etik öğretmen özelliklerini söylemiştir. K4 “Vicdanlı, merhametli olarak bu sayede adaletli ve eşit davranmak.” yorumunu yapmıştır. K5 “Saygılı, öğrencilerine tarafsız olup onları ayırmayan, empati kurabilen, gerektiğinde susarak cevap vererek susma erdeminde bulunmak gibi davranışları etik öğretmenin özellikleri olarak sıralayabilirim.” görüşünü bildirmiştir. K6 “Kurallara ve hukuka uyarak okul ve sosyal yaşamda da öğrencilerin nasıl davranması gerektiğini öğretmek ve örnek olmak etik öğretmen özellikleri olabileceğini düşünüyorum.” şeklinde ifade etmiştir. K7 “Ahlaki bakış açısına sahip, doğru ve dürüst kişilikte olmak” cevabını vermiştir. K8 “Etik öğretmen özellikleri kendini sürekli geliştirerek sorumluluk bilincinin farkında olmasıdır.” yorumunu yapmıştır. K9 “Öğrencilerine doğru yolu göstermek ve yanlış davranışları terk etmesini sağlamak.” şeklinde etik öğretmen özelliklerini ifade etmiştir. K10 “Etik öğretmen davranışları iyilik, adalet ve yardımseverlik.” görüşünü bildirmiştir. K11 “Etik öğretmen özelliklerini düşündüğümde şunları söyleyebilirim. Öğretmenlerin alanında bilgili, bu bilgisini sürekli geliştiren ve yenileyen, bilgileri sayesinde öğrencilerine ışık tutan, iletişimi etkili, sabırlı ve öğrencilerine karşı her zaman doğruyu yol gösteren davranışlar olarak sıralayabilirim.” yorumunu yapmıştır. K12 “Öğretmenlerin yerine getirmesi gereken sorumlulukların olduğu ve bu sorumlulukları zamanında yerine getirmesi etik öğretmen özellikleri olarak sıralayabilirim.” görüşünü bildirmiştir. K13 “Adil, eşit ve doğruluk kavramlarıyla açıklayabilirim.” ifadesini söylemiştir. K14 “Yardımsever, dürüst, mesleğine bağlı ve yol gösterici.” şeklinde etik öğretmen özelliklerini sıralamıştır. K15 “Etik öğretmen özelliklerini şöyle söyleyebilirim. Davranışlarıyla topluma örnek olarak profesyonelliğini sürdürücü davranışlarda bulunmak.” şeklinde ifade etmiştir. K16 “Adaletli, özverili, doğru ahlaklı, eşitlikçi.” şeklinde cevap vermiştir. K17 “Öğrencilerine

karşı merhametli adil ve eşit olması.” yorumunu yapmıştır. K18 “Dersini verimli ve etkili kullanılmalıdır. Öğrencilerine eşit davranmalıdır.” görüşünü bildirmiştir. K19 “Bana göre etik öğretmenin özellikleri, adaletli eşitlikçi bir ortamda ders vermesidir.” şeklinde ifade etmiştir. K20 “Dürüst ve doğru davranışlarda bulunarak sınıfında sağlıklı ve güvenli bir ortam oluşturarak öğrencilerine eşit davranmak.” yorumunu yapmıştır.

Üçüncü alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.3. 'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. *Etik öğretmen özellikleri nelerdir? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Etik Öğretmen Özellikleri	Profesyonellik	2	K1, K15
	Hizmette sorumluluk	3	K8, K12, K18
	Adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması	7	K3, K4, K10, K13, K16, K17, K19
	Dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, saygı	6	K2, K5, K7, K9, K14, K20
	Kurallara Uyma	1	K6
	Mesleki bağlılık ve sürekli gelişme	1	K11

Tablo 4.3 incelendiğinde katılımcıların etik öğretmen özelliklerine yönelik görüşleri; Profesyonellik ($n=2$), Hizmette sorumluluk ($n=3$) Adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması ($n=7$), Dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, saygı ($n=6$), Kurallara uyma ($n=1$), Mesleki bağlılık ve sürekli gelişme ($n=1$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde katılımcıların etik öğretmen özelliklerinde %35 oranında adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması; %30 oranında dürüstlük, doğruluk, güven, tarafsızlık, saygı izlemektedir. Katılımcıların; öğretmenlerin etik davranış özellikleri ile etik öğretmen özellikleri görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Dördüncü alt problem: Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır? Açıklayınız.

K1 “Özel eğitimde öğrencilerin ilgi istek ve ihtiyaçları göz önünde bulundurarak bilgilerini sürekli yenileyebilmeli ve geliştirebilmelidir.” ifadesini söylemiştir. K2 Dürüst, adaletli, öğrencilerine eşit davranan ve öğrencilerin ilgi ihtiyaçlarına dayalı eğitim vermelidir.” görüşünü bildirmiştir. K3 “Özel çocukların daha hassas olduklarını bir an

olsun akıldan çıkarmayarak öğrencilerin her daim yanında olması gerektiğini düşünerek eğitim vermesi.” yorumunu yapmıştır. K4 “Aile-öğretmen iletişimini sağlıklı ve düzgün yaparak öğrencilerin eğitiminde faydalı olmaktır.” ifadesini kullanmıştır. K5 “Kesinlikle çocukların özelini diğer zümrelere anlatmamalıdır.” görüşünü bildirmiştir. K6 “Vicdan ön planda, kurallara uygun eğitim vermelidir.” yorumunu yapmıştır. K7 “Derse zamanında girip çıkmalı. Bireyin gelişimini en üste çıkarmak adına çalışmalıdır.” şeklinde cevap vermiştir. K8 “Kendinin sürekli geliştirerek öğrencilerine faydalı olması.” ifadesini kullanmıştır. K9 “Öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun plan hazırlanması ve eğitim vermesi. Örneğin özbakım becerilerine sahip olmayan öğrencilerine ilk olarak özbakım becerilerini kazandırması. Küçük kas becerilerine sahip olmayan öğrencilere küçük kas becerilerini geliştirebilecek etkinlikler yaparak becerilerin kazandırılması. Sonrasında okuma yazmaya yönelik eğitimin yapılması gibi.” örneklendirerek yorum yapmıştır. K10 “Mesleğine bağlı, vicdanlı, kurallara uyumlu, adaletli, iyi öğretmen davranışları özel eğitim alanındaki etik öğretmen davranışlarıdır.” cevabını vermiştir. K11 “Öğrencinin kaliteli eğitimi için veli ile sürekli bir iletişimde olmak.” ifadesini vermiştir. K12 “Öğrencilerine karşı sabırlı ve merhametli olmalıdır.” görüşünü ifade etmiştir. K13 “Öğrencileriyle bireysel ilgilenen, onların farklılıklarını göz önünde bulunduran, hassasiyetlerini önemseyen, özel durumlarını dikkat eden davranışlar özel eğitim öğretmenlerinin etik davranışları olduğunu düşünüyorum.” yorumunda bulunmuştur. K14 “Özel eğitim öğretmeni dersinin hakkını veren, adil ve vicdanlı bir öğretmen olmalı.” görüşünü bildirmiştir. K15 “Özel eğitim öğretmenlerinin etik davranışları düşünüldüğünde mesleki eğitimini sürekli geliştirerek ve yenileyerek eğitim ortamını oluşturması söyleyebilirim.” şeklinde ifade etmiştir. K16 “Özel eğitim farklı bir alan ama etik kuralları bütün her alanda aynıdır. Etik olması için davranışlarının doğru ve adaletli olması gerekir.” cevabını vermiştir. K17 “Özel eğitim öğretmenlerinin etik davranışları derse vaktinde girmesi, öğrencilerine karşı adil ve merhametli olması.” yorumunda bulunmuştur. K18 “Her öğrencinin gereksinimlerinin farklı olmasından dolayı her birine farklı ve detaylı plan hazırlamak ve yıl içinde birebir uygulamak etik davranış olarak düşünüyorum. Çünkü özel eğitimde her alanda ve her konuda istismara açık bir bölüm olduğu kanaatindeyim.” yorumunu yapmıştır. K19 “Özel eğitim öğretmenlerinin etik davranışları, merhametli, vicdanlı, sabırlı ve sevgi dolu olmaktır.” şeklinde cevabını vermiştir. K20 “Özel çocukların sese kokuya vb. şeylere

hassaslığı vardır. Öğretmen özel çocuklarının hassaslığının dikkat ederek eğitim vermelidir.” ifadesinde bulunmuştur.

Dördüncü alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.4. 'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. *Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır?*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Özel Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Etik Davranışları	Öğrencilerin ilgi istek ve ihtiyaçlarına yönelik plan hazırlama	2	K9, K18
	Adaletli, merhametli, vicdanlı, sabırlı bir şekilde eğitim vermek	7	K6, K2, K10, K12, K14, K16, K19
	Derse vaktinde giriş yapılması	2	K7, K17
	Özel öğrencilerin hassaslığı	3	K3, K13, K20
	Aile ile iletişim	2	K4, K11
	Mesleki gelişme ve yenileme	3	K1, K8, K15
	Öğrenci bilgilerin gizliliği	1	K5

Tablo 4.4 incelendiğinde katılımcıların özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışlarına yönelik görüşleri; Öğrencilerin ilgi istek ve ihtiyaçlarına yönelik plan hazırlama ($n=2$), Adaletli, merhametli, vicdanlı, sabırlı bir şekilde eğitim vermek ($n=7$), Derse vaktinde giriş yapılması ($n=2$), Özel öğrencilerin hassaslığı ($n=3$), Aile ile iletişim ($n=2$), Mesleki gelişme ve yenileme ($n=3$), Öğrenci bilgilerin gizliliği ($n=1$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmasına yönelik görüşlerinde çoğunluk %35 oranında adaletli, merhametli, vicdanlı ve sabırlı bir şekilde eğitim vermenin etik davranış olduğunu söylemektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Beşinci alt problem: Sizce öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu? Açıklayınız.

K1 “Evet sergiliyor. Etik bir nevi merhamettir, vicdandır. Öğretmenler öğrencilerine karşı kendi çocuğu gibi merhamet eder ve öyle davranır.” yorumunu yapmıştır. K2 “Evet çoğunlukla sergiliyor.” cevabını vermiştir. K3 “Evet. Özel eğitim

öğretmenleri öğrencilerinin durumunu iyi bildikleri için onlara karşı daha hassas ve öğrenci sayısı da az olduğu için her birinin sevdiği sevmeye, ilgi duyduğu veya hoşlandığı şeylerin farkında olur.” ifadesini söylemiştir. K4 “Sergiliyor. Özel eğitimde öğrencilerin özel olması sebebiyle aile sürekli bir iletişim halinde oluyoruz.” şeklinde cevabını vermiştir. K5 “Hayır, özel eğitim öğretmenleri etik davranışlar sergilemiyor. Mesleğin ilk yıllarında daha öğretmenlik mesleğine yakışır davranışları gözlemliyordum. Fakat şu an davranış ve yaşayış olarak uygun bulmuyorum” ifade etmiştir. K6 “Genel anlamda sergilediklerini düşünüyorum.” yorumunda bulunmuştur. K7 “Etik davranışlar sergilediklerini düşünmüyorum. Örneğin, bir öğretmenin özel eğitimde zaten bu çocuk okuma yazmayı öğrense bu zamana kadar öğrenirdi diyerek uğraşmaması.” sözlerini söyledi. K8 “Sergiliyor.” cevabını vermiştir. K9 “Eğitim dünyasında çoğu öğretmenin etik davranışlar sergilediğini düşünüyorum.” ifadesinde bulunmuştur. K10 “Evet, öğretmenler etik davranış sergiliyor.” yorumunu yapmıştır. K11 “Öğretmenlerin etik davranış sergilemeleri konusu sosyal medyanın artmasıyla (fenomenlik öğretmenlik gibi) ve ilgi çekmesi nedeniyle tartışılabilir bundan dolayı kısmen cevabını veriyorum.” düşüncesini aktarmıştır. K12 “Çoğu zaman evet.” cevabını vermiştir. K13 “Özel eğitim öğretmenlerin çoğu etik davranışlar sergilediğini düşünüyorum. Öğretmenler genelde güvenli ortamı sağlamaya özen gösterirler. Eşit davranışlar sergilerler. Ancak bazı öğretmenler sorumluluk bilincinde zorlanıyor.” yorumunu yapmıştır. K14 “Evet sergiliyorlar.” cevabında bulunmuştur. K15 “Evet. Öğretmenler yeni çağa, teknolojiye ayak uyduran, kendini sürekli geliştiren kişilerdir.” ifadesini vermiştir. K16 “Bence öğretmenlerin büyük bir bölümü vicdanıyla çalıştığı için etik davranışlar sergilemektedir.” cevabını vermiştir. K17 “Evet sergiliyor.” ifadesinde bulunmuştur. K18 “Sergiliyor. Öğretmenlerin vicdanına merhametine uygun davranışların sergilediklerini düşünüyorum.” düşüncesini aktarmıştır. K19 “Kısmen” cevabını vermiştir. K20 “Öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor.” cevabını vermiştir.

Beşinci alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.5. 'te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. *Öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu?	Evet	16	K1, K2, K3, K4, K6, K8, K9, K10, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18
	Kısmen	2	K11, K19
	Hayır	2	K5, K7

Tablo 4.5 incelendiğinde katılımcıların; öğretmenlerin mesleğe uygun etik davranışlar sergilemesine yönelik görüşleri; evet ($n=16$), kısmen ($n=2$), hayır ($n=2$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde katılımcıların %80'i öğretmenlerin mesleğe uygun etik davranışlar sergilediğini, %10'u öğretmenlerin mesleğe uygun kısmen etik davranışlar sergilediğini ve %10'u ise öğretmenlerin etik davranışlar sergilemediğini düşünmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Altıncı alt problem: En çok yaşadığınız etik problemler nelerdir? Açıklayınız.

K1 “Özel eğitimde öğretmen açığı çok fazla. Özel eğitim sınıflarında mesleki eğitim almayanlar yer alıyor. Özel çocuklara uygun plan hazırlanamıyor. Özel çocuklara yazık olduğunu düşünüyorum.” yorumunu söylemiştir. K2 “Çocuğa uygun planının yapılmaması, çocuğun ilgi ve ihtiyaçların geride bırakılması.” ifadesinde bulunmuştur. K3 “Öğretmenlerin ailenin beklentilerini bazen gözünden kaçırabiliyor ve bu durumda aile-öğretmen ilişkisi zayıflıyor ve hatta iletişim kopuyor. Özel eğitimde aile-öğretmen-öğrenci üçlü ilişkisinin çok kuvvetli olması gerekir.” yorumunu yapmıştır. K4 “Ailelerin bilinçsizliği, ailenin çocuklarından düzeyinden daha fazla şey istemeleri ve engelinin geçecek hastalık olarak görmesi.” cevabını vermiştir. K5 “Özel eğitimde yaşadığım etik problemler, taraflı davranma, yalan söyleme ve çıkar sağlama.” yorumunda bulunmuştur. K6 “Ailenin sınıf ortamına ve eğitimine karışmak istemesi.” şeklinde ifade etmiştir. K7 “Mesleğinde etik anlayışa sahip olunmaması, öğrenci seçmeler ve sınıf oluşturmalar.” sözünü söylemiştir. K8 “Diğer özel eğitim öğretmenlerine baktığımda aynı plan program çerçevesinde eğitim vermeye çalışmaları.” düşüncesini paylaşmıştır. K9 “Velilerin sınıf içine karışmak istemeleri ve öğretmeni yönlendirmeleri. Örneğin, velinin, daha özbakım becerilerine sahip olmayan, kalem tutma becerisine sahip olmayan, küçük kas becerilerinin gelişmemiş çocuğu için öğretmenden okuma yazma çalışılmasını istemesi.” ifadesini söylemiştir. K10 “Okulda

oluşturulan sınıflarda kolay öğrencilerin seçilmek istenmesi konusunda problem yaşadığımı düşünüyorum.” yorumunda bulunmuştur. K11 “En çok öğretmenlerde kendini göstermeye şov yapmaya yönelik davranışları görüyorum ve bu beni rahatsız ediyor.” ifadesini söylemiştir. K12 “Etrafımdaki kişilerin adil olmaması.” cevabını vermiştir. K13 “Öğretmenlerin yeterli sorumluluğu almayıp göz önünde olmak istemeleri.” ifadesini söylemiştir. K14 “Etik problem yaşamıyorum.” yorumunda bulunmuştur. K15 “Özel eğitimde ailelerle iletişimin kopuk olması.” cevabını vermiştir. K16 “Adalet konusu en çok problem yaşadığımız etik problemi.” ifadesini söylemiştir. K17 “Etik problem yaşamıyorum.” şeklinde ifade etmiştir. K18 “Öğrencilere uygun plan program hazırlanmaması. Öğrencilere yeterli davranış kazandırmaması.” yorumunu yapmıştır. K19 “Öğretmen-veli iletişimde kopukluklar olması ve bunun sonucunda iş birliğinin tam anlamıyla olmaması.” şeklinde ifade etmiştir. K20 “Özel çocukların sınıfını hazırlarken yaptığımız hatalar.” cevabını vermiştir.

Altıncı alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.6. ' da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. *En çok yaşadığınız etik problemler nelerdir? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
En çok yaşadığımız etik problemler	Öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun plan program hazırlanması	4	K1, K2, K8, K18
	Aile ile iletişim	3	K3, K15, K19
	Aile istekleri, görüşleri ve beklentileri	3	K4, K6, K9
	Adaletli davranma	2	K12, K16
	Öğretmenin kendini ön planda tutması	2	K11, K13
	Öğrenci sınıf oluşturma	3	K7, K10, K20
	Tarafli olma	1	K5
	Etik problem yaşamama	2	K14, K17

Tablo 4.6 incelendiğinde öğretmenlerin en çok yaşadığı etik problemlere yönelik görüşleri; Öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun plan program hazırlanması ($n=4$), Aile ile iletişim ($n=3$), Aile istekleri, görüşleri ve beklentileri ($n=3$), Adaletli davranma ($n=2$), Öğretmenin kendini ön planda tutması ($n=2$), Öğrenci sınıf oluşturma ($n=3$), Tarafli olma ($n=1$), Etik problem yaşamama ($n=2$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar

incelendiğinde özel eğitim öğretmenleri yaşadığı etik problemlerin çoğu %30'u ailenin istekleri, görüşleri, beklentileri ve aile iletişimi ile ilgili konulardan oluşmuştur.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Yedinci alt problem: Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz? Açıklayınız.

K1 “Araştırarak, bilgi edinerek etik problemlerle baş ederim.” cevabını vermiştir. K2 “Uzmanlardan yardım alarak kanun ve yönetmeliğe uygun hareket ederim.” yorumunda bulunmuştur. K3 “Karşımdaki kişilerle iletişim kurarak.” şekilde ifade etmiştir. K4 “Aileleri bilimsel olarak bilgilendiriyorum. Öğrencilerin yapabildikleri ve yapamadıkları hakkında bilgilendiriyorum.” yorumunda bulunmuştur. K5 “Kimseye karışmam. Kendi haline bırakırım.” cevabını vermiştir. K6 “Karşımdaki kişilerle iletişim kurarak etik problemlerle baş edebilirim.” ifadesinde bulunmuştur. K7 “Kendi yaptığım iş ile ilgilenirim, başkalarının yaptıkları işe karışmam.” yorumunu yapmıştır. K8 “Etik problemlerle karşılaştığımda araştırarak bilgilenerken çözüyorum.” cevabını vermiştir. K9 “Okuma yazma öğretiminden önce özbakım becerilerini veya küçük kas becerilerinin kazandırılması için veli ile gerekli bilgileri paylaşarak problemimi çözebilirim diye düşünüyorum.” yorumunu yapmıştır. K10 “İletişim kurarak etik problemlerle baş edebilirim.” ifadesinde bulunmuştur. K11 “Etik problemlerle karşılaştığımda ilk olarak nasıl bir yaklaşımda bulunmalıyım ki kendimi ve karşımdaki kişiyi üzmeden problemi çözebileyim diye düşünüyorum. Çözüm arayışına giriyorum. Çözemediğim tıkanıyorum zamanlarda uzmanlardan destek alıyorum. Sakin kalarak iyi sonuçlar elde ettiğimi düşünüyorum.” yorumunu yapmıştır. K12 “Etik problemlerle karşılaştığım da çoğu zaman uyarıda bulunurum ve rahatsız olduğumu dile getiririm.” yorumunu yapmıştır. K13 “Etik alanında uzman kişilerden yardım alırım. Örnek davranışları incelerim. Farklı uygulamalara göz atarım.” görüşünü belirtmiştir. K14 “Etik problem yaşamıyorum.” cevabını vermiştir. K15 “Etik problemlerle karşılaştığımda ilk olarak merhamet, vicdan penceresinden bakıyorum ve sonrasında empati kuruyorum. Bu açılarından baktığımda etik problemleri çoğunlukla çözdüğümü düşünüyorum.” ifadesinde bulunmuştur. K16 “Çözüm için genelde iletişim kurmayı tercih ederim.” görüşünde bulunmuştur. K17 “Etik problem yaşamıyorum.” cevabını vermiştir. K18 “Etik problemlerle karşılaştığımda kendim problemi baştan aşağı düşünüyorum ve sonrasında merhametimin ve vicdanımın sesini dinliyorum.” ifadesini söylemiştir. K19 “Ailelerle yaşadığım etik problemlerle baş

edebilmek için ailelerle iletişim kurarak bilgilendirmek.” şeklinde görüşünü bildirmiştir. K20 “Uzmanlardan yardım alarak etik problemlerle baş edebilirim.” cevabını vermiştir.

Yedinci alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.7. ' de gösterilmiştir.

Tablo 4.7. *Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz?	Araştırmalar yaparak bilgilene ve bilgilendirme	3	K1, K4, K8
	İletişim kurma	6	K3, K6, K9, K10, K16, K19
	Uzman yardımı	4	K2, K11, K13 K20
	Adalet, merhamet kavramlarıyla çözüm	2	K15, K18
	Karşıdaki kişiyi uyarıda bulunma	1	K12
	Kendi işiyle ilgilenme	2	K5, K7
	Etik problem yaşanmaması	2	K14, K17

Tablo 4.7 incelendiğinde öğretmenlerin etik problemlerle baş edebileceklerine yönelik görüşleri; Araştırmalar yaparak bilgilene ve bilgilendirme ($n=3$), İletişim kurma ($n=6$), Uzman yardımı ($n=4$), Adalet, merhamet kavramlarıyla çözüm ($n=2$), Karşıdaki kişiyi uyarıda bulunma ($n=1$), Kendi işiyle ilgilenme ($n=2$), Etik problem yaşanmaması ($n=2$) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğu %30'unun etik problemlerle iletişim kurarak baş edebildikleri görülmektedir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Sekizinci alt problem: Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.

K1 “Öğretmenler kendini sürekli geliştirmeli ve yeniliğe açık olmalıdır. Mesleğine katkı sağlayacağı etkinliklere, çalışmalara ve seminerlere katılmalıdır.” ifadesinde bulunmuştur. K2 “Kanun ve yönetmelikte özel çocukların plan ve programları için ayrıntılı ve açık bir şekilde belirtilmeli. Gerektiğinde öğretmenler bilgilendirilmelidir.” cevabını vermiştir. K3 “Aile ile sürekli iletişim halinde olmak. Öğrencinin hayat hikayesinin dinlenmesi ve aileye karşı empati duygusunun geliştirilmesiyle öğretmenler aile ile iletişimini sağlıklı kılacak ve sürekli hale getirecektir.” yorumunu yapmıştır. K4 “Ailelere yönelik; seminerler verilmesi, etkinliklerin yapılması.” cevabını vermiştir. K5 “Düzgün,

ahlaklı anne baba çok önemli. Anne ve babaların çocuk yetiştirmeleri çok önemli. Bundan dolayı aileler bilinçlendirilmeli. Ve hatta aile kuracak kişilere seminerler vererek bilgilendirilmeli.” görüşünü açıklamıştır. K6 “Kişiler etik konusunda bilgilendirilmeli.” ifadesinde bulunmuştur. K7 “Kurallar ve ahlaki davranışlar net olarak belirlenerek okul kültürü oluşturulmalıdır.” yorumunu yapmıştır. K8 “Üniversite ve hatta daha erken yıllarda etikle ilgili dersleri okutularak baş edebileceğimizi düşünüyorum.” cevabını söylemiştir. K9 “Milli Eğitim Bakanlığı tüm eğitim kurumlarıyla işbirliği yaparak üniversite ve hatta daha erken yıllarda, okulların her bir kademesinde etikle ilgili dersleri okutularak etik problemlerle daha etkili baş edebiliriz.” şeklinde ifade etmiştir. K10 “Erken yaşlarda toplumsal normlar eğitimlerde yer alırsa etik problemler ile baş etmek daha kolay olur.” görüşünü bildirmiştir. K11 “Etkili ve doğru iletişim kurarak etik problemlerle baş edebileceğimi düşünüyorum.” ifadesini söylemiştir. K12 “Açıkçası bunu hiç düşünmemiştim. Toplum daha duyarlı hale getirilebilir ama bu çok uzun soluklu bir çözüm. Kreşten üniversiteye kadar hatta doktora kademesinde bile etik ile ilgili derslerin okutulması ve sürekli tekrar edilmesi. Öğretmenlere ve ebeveynlere çok iş düşüyor.” yorumunu yapmıştır. K13 “Yeniliklerle ilgili uygulamalı eğitim alınabilir. Teoriden çok uygulamadaki zorluklar üzerinde durulabilir. Gelişim desteklenebilir. Çalışma koşulları iyileştirilerek motivasyon artırılabilir.” cevabını vermiştir. K14 “Toplum etik kurallara göre bilgilendirilebilir ve eğitilebilir.” görüşünü bildirmiştir. K15 “Okul hayatında da etik kavramına ve etik değerlere uygun dersler okutularak toplum bilinçlendirilmeli.” ifadesini söylemiştir. K16 “İletişim kanallarının sık ve etkili kullanılması gerekir.” cevabını vermiştir. K17 “Okullarda etik dersinin olması ve eğitim sisteminin etik kurallara göre düzenlenmesi.” yorumunda bulunmuştur. K18 “Toplum seminerlerle bilinçlendirilmeli.” görüşünü bildirmiştir. K19 “Konuyla ilgili seminer vererek bilinçlendirilmeli.” ifadesinde bulunmuştur. K20 “Öğretmenlere, velilere ve hatta topluma seminerler verilerek bilinçlendirilmelidir.” cevabını vermiştir.

Sekizinci alt probleme ilişkin öğretmenlerden alınan yanıtlar doğrultusunda oluşturulan analizler tablo 4.8. 'de gösterilmiştir.

Tablo 4.8. *Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir? Sorusuna Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı(n)	Katılan Öğretmenler (K)
Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir?	Mesleki gelişme ve yeniliklere açık olma	1	K1
	İletişim	3	K3, K11, K16
	Bilgilendirme	9	K2, K4, K5, K6, K14, K13, K18, K19, K20
	Okullarda etik dersinin okutulması	6	K8, K9, K10, K12, K15, K17
	Okul kültürü oluşturma	1	K7

Tablo 4.8 incelendiğinde öğretmenlerin etik problemlerle daha etkili baş etmeye yönelik görüşleri; Mesleki gelişme ve yeniliklere açık olma (n=1), İletişim (n=3), Bilgilendirme (n=9), Okullarda etik dersinin okutulması (n=6), Okul kültürü oluşturma (n=1) alt kodlardan oluşmaktadır. Alınan cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin %45'i toplumu bilgilendirmesiyle etik problemlerle daha etkili baş edilebileceklerini düşünmektedirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde elde edilmiş bulgulardan yola çıkılarak tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada 2024-2025 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığındaki okullarda çalışan 20 özel eğitim öğretmeninin mesleki etik algılarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Sekiz sorulu görüşme formu kullanılarak öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda veriler toplanmış ve çalışmaya ait alt problemler oluşturulmuştur.

Öğretmen, sınıf yönetiminde eğitim ve öğretimin amaçlarına istediği seviyeye ulaşabilmesi için belirli ilkeleri benimsemeli ve sınıfta bu ilkelere göre davranması gerekmektedir (Terzi, 2002). Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algısına yönelik görüşlerini ortaya çıkararak, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik alanında farkındalık yaratmak ve arttırmak, eğitimde etik ilkelere göre öğrencilere yön verilmesini sağlayarak eğitimde istenilen amaçlara ulaşılması istenmiştir. Elde edilen verilerle alana katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırma sonuçlarında özel eğitim öğretmenleri etik kavramının tanımına ilişkin cevaplarında davranışların yanlış, doğru, iyi, kötü, ahlaklı, ahlaksız, doğru, dürüst, düzgün, vicdanlı ve merhametli olarak nitelendirmişlerdir. Etik kavramını sorumlulukların, ilkelerin ve kuralların oluşturduğu bilim olarak dile getirmişlerdir. Doğru davranış şekillerinde bulunmak ve kabul görülen davranışlar sergilemek özel eğitim öğretmenlerinin diğer cevaplarıdır.

Öğretmenlerin etik davranış özellikleri ve etik öğretmen özellikleri ile ilgili görüşme sorularının cevapları benzer şekilde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğretmenlerin etik özelliklerini ve davranışlarını adaletli, eşitlikçi, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlaması ifadesinde bulunmuştur. Özel eğitim öğretmenleri, etik öğretmenlerin özelliklerinde bulunması gereken davranışları dürüstlük, doğruluk, güven, tarafsızlık, saygı olarak nitelendirmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler; özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin plan hazırlarken öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak yaşanılacak etik problemlerin önlenmesini sağlayacağını ifade etmişlerdir. Adaletli, merhametli, vicdanlı, sabırlı bir şekilde öğrencilerine eğitim veren öğretmenlerin etik davranışlar sergilediklerini

dile getirmişlerdir. Diğer öğretmen etik davranışları, derse vaktinde giriş yapılması, özel öğrencilerin hassaslığı, aile ile iletişimi, öğrenci bilgilerin gizliliği, mesleki gelişme ve yenileme olarak ifade edilmiştir.

Araştırma sonucunda özel eğitim öğretmenlerin çoğunluğu öğretmenlerin vicdan ve merhamet duygularının ön planda olduklarını, bu duygularla hareket ettiklerini ve etik davranışlar sergilediklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmada en çok yaşanan etik problemlerin öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarının göz ardı edilerek uygun plan ve programın hazırlanmaması görülmüştür. Ailenin istekleri, görüşleri ve beklentileri göz önünde bulundurularak aile ile kesintisiz sağlıklı bir iletişim kurularak yaşanan etik problemlerin en aza indirileceği düşünülmüştür. Etik problemlerle karşılaşıldığında adaletli, merhametli, eşit davranarak eğitimin devam ettirilmesinin uygun olduğu ifade edilmiştir. Öğretmenin kendini ön planda tutması, öğrenci seçerek sınıf oluşturma, kişiler arasında taraflı olma yaşanan diğer etik problemlerin arasında saymışlardır.

Araştırma da özel eğitim öğretmenleri; ailelerin, öğretmenlerin ve hatta toplumun araştırmalar yaparak etik kavramına dair bilgilenme ve toplumu bilgilendirmeyle etik problemlerle baş edebileceklerini ifade etmişlerdir. Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimi için ailelerle sağlıklı kesintisiz iletişim kurarak yaşanılacak etik problemlerin en aza indirebileceklerini dile getirmişlerdir. Etik problemlerle karşılaşıldığında gerekli zamanda ve gerekli uzmanlardan yardım alabileceklerini ve hatta uzmanların da toplumu bilinçlendirebileceklerini ifade etmiştir.

Araştırmada özel eğitim öğretmenleri, okulların her kademesinde öğrencilerin yaşlarına uygun etik dersinin okutulması ile etik problemlerin azalacağı ve etik problemlerle karşılaşıldığında kolaylıkla baş edebileceği görüşlerini ifade etmiştir. Mesleki gelişmeleri takip ederek, yeniliklere açık olarak ve bilgilenererek etik problemlerle daha etkili baş edilebileceği görüşünü dile getirmişlerdir. Kişiler, birbiriyle sağlıklı iletişim kurmalarıyla aralarındaki yanlış anlaşılmalardan ortadan kaldırarak iletişimin sağlıklı ve kesintisiz bir hale getirmeleriyle etik problemlerle daha kolay baş edebileceklerini ifade etmiştir. Eğitimin kaliteli, sağlıklı, etik ilkelere uygun gerçekleşmesi için etik kavramına yönelik eğitimler, etik uygulamaları, etiği özendirici davranışlar, hizmet içi etik seminerleri gibi çalışmalara yer verilmelidir (Karataş, 2013).

Özel eğitime gereksinimi olan bireylerin eğitim gördüğü sınıflarda, bireylerin ilgi, istek ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, merhamet, vicdan, adaletli, eşit, dürüst ve sorumluluk kavramları başta olmak üzere özel eğitim öğretmenleri tarafından etik ilkeler eşliğinde eğitimlerine devam edilmesinin önemli olduğu görülmüştür. Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etiğe olan algıları sadece kendileri için değil eğitim verdikleri öğrenciler ve aileleriyle birlikte toplumun da refah içinde yaşayabilmeleri için önemli olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçları göz önüne alınarak öneriler oluşturulmuştur.

- Özel eğitim öğretmenlerinin etik, mesleki etik konuları hakkında bilgilendirilmesi için çeşitli toplantılar, seminerler veya çalışmalar yapılabilir.
- Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarının olumluya dönüştürülmesi için çeşitli çalışma, eğitim vb. etkinlikler yapılabilir.
- Çalışmadaki kitle hedef olan özel eğitim öğretmenlerinin yerine okul yöneticileri veya okul çalışanları olarak değiştirilip araştırmanın boyutluluğu arttırabilir.
- Araştırma Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde görev yapmakta olan yirmi öğretmenin görüşleriyle sınırlıdır. Farklı ilçelerden daha geniş ölçekli çalışmalar yapılabilir.
- Nitel araştırma yöntemlerinin yanında nicel araştırma yöntemlerinin kullanılarak daha detaylı bir çalışma yapılarak alana katkı sağlanabilir.
- Özel eğitim alanında çalışacak kişilerin lisans aşamasında ve staj döneminde etik ağırlıklı derslerin ve uygulamalara yer vermekle birlikte öğretmenlerin de etik algılarına yönelik görüşleri daha ileri bir seviyeye çıkarılabilir.

KAYNAKÇA

- Akçamete, G., Kayhan, N., Karasu, F. İ., Yıldırım, A. E. S., ve Şen, M. (2016). Özel eğitim öğretmenleri için mesleki etik ilkeleri. *SDU International Journal of Educational Studies*, 3(1), 27-44.
- Altınkurt, Y., & Yılmaz, K. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 113-128.
- Aydın, İ. (2012). *Eğitim ve öğretimde etik*. (3. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Barrett, D. E., Casey, J. E., Visser, R. D., Headley, K. N. (2012). How do teachers make judgments about ethical and unethical behaviors? Toward the development of a code of conduct for teachers. *Teaching and Teacher Education*. <http://dx.doi.org/10.1016>
- Çelik, T., Kar, M., & Aslanargun, E. (2023). Özel Eğitim Öğretmenlerine Göre Etkili Okul Yöneticisi Yeterliliklerinin İncelenmesi. *Uluslararası Bilim Ve Eğitim Dergisi*, 6(3), 232-245. <https://doi.org/10.47477/ubed.1326039>
- Çetin, Y. C., & Ünsal, S. (2020). Öğretmenlerin Kişisel Mesleki Yetkinlik Algıları İle Mesleki İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (63), 1-15.
- Coşkun, B., & Çelikten, M. (2020). Öğretmenlik meslek etiği üzerine bir inceleme. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(21), 686-710.
- Çuhadar, A., Er, Y., Demirel, M., Harmandar Demirel, D. (2019). Bireyleri Rekreatyonel Amaçlı Egzersize Motive Eden Faktörlerin İncelenmesi *Sportmetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 153-161. <https://doi.org/10.33689/spormetre.562233>
- Görmez, K., Atan, M., Altan, Ş., Sancak, A. G. H. Ö., Güleç, S., Eralp, A., ve Parıltı, A. G. C. (2009). Etik, Kültür ve Toplum. *Kamu Etiği Akademik Araştırmaları Dergisi*, 281-352.
- Güner Yıldız, N., Melekoğlu, M. A., ve Tunç Paftalı, A. (2016). Türkiye’de Özel Eğitim Araştırmalarında Eğilimler. *İlköğretim Online Dergi*, 15(4). <https://doi.org/10.17051/io.2016.06677>
- Güven, M. ve diğerleri (2004). KOBİ yöneticilerinin iş ahlakı ve sosyal sorumluluk algılaması: K.Maraş KOBİ’lerinde Bir Araştırma. *I.Kobiler ve Verimlilik Kongre Kitabı* (s. 799-809). İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Kanat, K., & Erkan, N. S. (2021). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki Etik Davranışlarının ve Etik İnkilemlerinin İncelenmesi. *International Primary Education Research Journal*, 5(3), 212-224.

- Karahan, S., Uca, S., & Güdük, T. (2022). Nitel Araştırmalarda Görüşme Türleri ve Görüşme Tekniklerinin Uygulanma Süreci/ Interviews and Interviewing Techniques in Qualitative Research. *Nitel Sosyal Bilimler*, 4(1), 78-101. <https://doi.org/10.47105/nsb.1118399>
- Karataş, A. (2013). İlköğretim ğretmen adayları için meslek etiğinin nemi. *Marmara Coğrafiya Dergisi*, 3(2).
- Karataş, S., Caner, M., Kahyaoğlu, R. B., & Kahya, S. (2019). Öğretmen adaylarının gözünden etik ğretmen ve öğretmenlik meslek etiğ dersi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 29-49.
- Karataş, S. , Arslan M. (2018). *ğretmenlik meslek etiğine ilişkin ğretmen görüşlerinin belirlenmesi*. 27. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi, Antalya, Türkiye.
- Koç, K. (2010). Etik boyutlarıyla öğretmenlik. *ağdaş Eğitim Dergisi*. 35, (373): 13–20.
- Kurtulan, I. (2007). *zel eğitim ğretmenlerinin mesleki etik değerler açısından kendilerini değerlendirmeleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara. niversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kuusisto, E., Kirsi T., Rissanen, I. (2012). *Finnish teachers' ethical sensitivity*. . *Education Research International*, 2012(351879), 1-10. doi:10.1155/2017/351879 <http://www.hindawi.com/journals/edu/2017/351879/cta/>
- Milli Eğitim Bakanlığı [Ministry of National Education]. (2015). *Eğitimciler için mesleki etik ilkeler genelgesi [Professional ethical principles circular for educators]*. http://personel.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_06/02032141_mesleki_etik_iler.pdf
- Omak, S., Alpdoğan, Y., & Sazak, E. (2022). Sınıfında OSB'li ğrenci Bulunan zel Eğitim ğretmenlerinin zel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 152-171. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1030716>
- zdemir, O. (2021). Özel eğitimde etik ve etik değerlendirmeler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi zel Eğitim Dergisi*, 23(1), 219-241.
- zen, Y., & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örnekleme sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
- Pesen, A., & Pesen, H. (2020). Özel Eğitim Dersi Alan ğretmen Adaylarının ‘‘zel Eğitim’’ ve ‘‘zel Eğitime İhtiyaç Duyan Bireey’’ Kavramlarına İlişkin Algıları. *Ekev Akademi Dergisi*, (81), 35-60.
- Sarıdaş, G., ve Yıldırım, . (2019). Do Teachers Behave Ethically? Investigation of Teachers' Perceptions about their Colleagues. *Journal of Computer and Education Research*.

- Scales, R. F. (2002). *Ethics of teaching: beliefs and behaviors of community*. Unpublished Master's Thesis, University of North Texas, Texas.
- Şimşek, F., ve Şahin, M. (2023). Özel Eğitim Öğretmenlerinin Akademik ve Sosyal Beceri Öğretiminde Yeterliliklerinin İncelenmesi. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 134-159.
- Tekindal, M., & Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153-172.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155 – 156, 162-169.
- Türnüklü, A. (2000). *Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme*. Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi, 24(24), 543-559.
- Ünsal, S. (2021). Öğretmenlik Mesleğinin Tanımı, Önemi ve Öğretmenlerin Değişen Rollerine Üzerine Nitel Betimsel Bir Araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(42), 1481-1504.
- Varış, Y. A., ve Hekim, M. M. (2017). Özel Gereksinimli Bireyler ve Müzik Eğitimi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 29-42.
- Yazçayır, G. Özel Eğitim Öğretmeni Algısına İlişkin Özel Eğitim Öğretmenlerinin ve Genel Eğitim Öğretmenlerinin Metaforlarının Karşılaştırılması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1079-1107.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112).

EKLER

Değerli Katılımcılar,

Bu araştırma özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına yönelik görüşlerini incelemek için hazırlanmıştır. Veriler başka kurum ve kişilerle paylaşılmayacak, gizli tutulacaktır. Verilen cevaplar bilimsel veri olarak kullanılacaktır.

Araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Elif TURHAN

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

- 1) **Cinsiyet:** Kadın () Erkek ()
- 2) **Yaş:**
- 3) **Medeni durumu:** Bekar () Evli ()
- 4) **Kariyer:** Öğretmen () Uzman öğretmen ()Başöğretmen ()
- 5) **Kıdem:** yıl
- 6) **Eğitim Düzeyi:** Önlisans () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()
- 7) **Görev Yaptığı İlçe:** Pamukkale () Merkezefendi ()
- 8) **Çalışılan kademe:** Anaokul () İlkokul () Ortaokul () Lise ()
- 9) **Mevcut okulda çalışılan süre;** 0-5 yıl arası () 5-10 yıl arası () 10-15 yıl arası ()

2. BÖLÜM

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ETİK ALGILARININ İNCELENMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞME SORULARI

1. Size göre etik nedir? Açıklayınız.
2. Öğretmenlerin etik davranış özellikleri nelerdir? Belirtiniz.
3. Etik öğretmen özellikleri nelerdir? Açıklayınız.
4. Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin etik davranışları nasıl olmalıdır?
Açıklayınız.
5. Sizce öğretmenler mesleğe uygun etik davranışlar sergiliyor mu? Açıklayınız.
6. En çok yaşadığınız etik problemler nelerdir? Açıklayınız.
7. Etik problemlerle genelde nasıl baş edersiniz? Açıklayınız.
8. Etik problemlerle daha etkili baş etmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.

ETİK KURUL İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 30.09.2024-E.587684

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı : E-93803232-622.02-587684
Konu : Elif TURHAN

Dağıtım Yerlerine

İlgide kayıtlı başvurumuz 23/09/2024 tarih ve 16-4 toplantı/karar nolu etik kurul toplantısında görüşülmüş olup, alınan karar ekte sunulmuştur.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mithat AYDIN
Kurul Başkanı V.

Ek: Karar

Dağıtım:
Gereği:
Eğitim Bilimleri Enstitüsüne

Bilgi:
Sayın Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

Evrak Tarih ve Sayısı: 30.09.2024-E.587684

T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

SAYI: 68282350/2024/16

Toplantı Tarihi:23.09.2024
Toplantı Sayısı:16
Toplantı Saati: 16:15

10.241.33.54
836
30.09.2024

KARAR 4- Üniversitemiz Eğitim Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 232284029 numaralı öğrencisi Elif TURHAN'ın danışmanı Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN sorumluluğunda yürüttüğü "Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Etik Algılarının İncelenmesi" başlıklı projesine yönelik başvuru formu ile usul ve etik açıdan verdiği beyan ve ekler tetkik edilmiş olup; proje sahibinin, başvurusunda yer alan bilgi, belge ve taahhütnamelere uygun bilimsel davranışlar sergileyeceği kanaati oluşmuştur. İş bu karar oy birliği ile alınmıştır.

Prof. Dr. Mithat AYDIN
Başkan V.

Evrak Tarih ve Sayısı: 31.07.2024-E.559543

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ YÖNETİM KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

TOPLANTI TARİHİ – SAATİ : 31/07/2024 – 11:00
TOPLANTI NO : 30

KARAR-12: Proje Önerisi – Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi İ.Ö. tezsiz yüksek lisans programı 232284029 nolu öğrencisi Elif TURHAN

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığının Eğitim Yönetimi İ.Ö. tezsiz yüksek lisans programı 232284029 nolu öğrencisi Elif TURHAN'ın, proje önerisine ilişkin 30/07/2024 tarih ve 558841 sayılı yazısı okundu ve ekindeki proje önerisi ile "Not Durum Çizelgesi" incelendi.

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi İ.Ö. tezsiz yüksek lisans programı 232284029 nolu öğrencisi Elif TURHAN'ın, Pamukkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 11/2. maddesi "Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan önce dönem projesi dersine kayıt yaptırmak " gereğince proje önerisinin Anabilim Dalından geldiği şekilde uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

Proje Konusu		Danışmanı
Önerilen Proje Konusu	Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Etik Algılarının İncelenmesi	Doç.Dr.Zeynep Meral TANRIÖĞEN
İngilizce Adı	Examination of Professional Ethics Perceptions of Special Education Teachers	

MEB UYGULAMA İZİNİ

Arastırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü > Başvurularım

BAŞVURULARIM

Sayfada 10 kayıt göster

Ara:

BAŞVURU NO	BAŞVURU TARİHİ	ARAŞTIRMANIN ADI	NİTELİĞİ	BAŞVURU DURUMU	SONUÇ RAPORU
MEB.TT.2024.002401	01.10.2024	Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Etik Algılarının İncelenmesi	Yüksek Lisans Tezi	Onaylandı	

Başvuru No Başvuru Tarihi Araştırmanın Adı Niteliği Başvuru Durumu Sonuç Raporu

1 kayıttan 1 - 1 arasındaki kayıtlar gösteriliyor

Önceki 1 Sonraki